

Seminární příklady k přednášce č. 1 – 2012 bakaláři DEPM

Osnova přednášky:

- a) výklad základních pojmů: právo, morálka,
- b) vztah práva a morálky
- c) co je to přirozené a pozitivní právo a jaký je mezi nimi vztah?

Úkol č.1

Příklad, který by nám měl pomoci porozumět jednotlivých způsobům myšlení:

1. Jedna fabrika XYZ znečišťuje ovzduší takovým způsobem, že v okolních zahradách pokud majitelé suší na zahradě prádlo, tak se prádlo zabarvuje na černo.

Pokuste se určit:

- a) co je zde problémem, resp. co je zde zdrojem konfliktu
- b) interpretujte tento konflikt z hlediska
 - i) ekonomického
 - ii) ekologického
 - iii) právního
 - iv) morálního

Úkol č. 2

Pokuste se o definici práva. Uveďte, co vy považujete za základní znaky práva, resp. co je to podle vás právo?

.....

.....

Úkol č. 3

Pozorně si přečtěte následující názor na to, co je to právo.

Kelsenovo vymezení práva:

Hans Kelsen (1881-1973), zakladatel Ryzí nauky vymezuje právo následovně:

„Práve zde rozumíme normativní řád, který vede k určitému lidskému jednání tak, že předepisuje, že v případě opačného, tzv. protiprávního jednání, bezpráví, musí být uplatněno donucení jako důsledek bezpráví, jako tzv. sankce. V tomto smyslu je právo normativní řád donucení.“

Viz. Kelsen, H.: Was ist Juristischer Positivismus?

- a) Pokuste se svými slovy popsat jak jste porozuměli Kelsenovu pojetí práva:
- b) Uveďte, jakými znaky vymezuje Kelsen právo?

- c) **Co vy na to? Odpovídá Kelsenovo pojetí Vaší představě o tom, co je to právo? Zdůvodněte svůj názor.**

Úkol č. 4

Morálka je

.....

Vaším úkolem je doplnit co je morálka. Představte si, že máte někomu, kdo nikdy neslyšel slovo morálka vysvětlit co toto slovo znamená.

Úkol č. 5

Vysvětlete, jak rozumíte tomu, když se řekne:

„Tento člověk nemá žádnou morálku“

„Tento člověk nemá žádné svědomí“

Příklady, které by nám měli pomoci porozumět rozdílu mezi právem a morálkou

Úkol č. 6.

Následující příklad je ukázkou shody morální a právní povinnosti:

Ustanovení § 559 odst.2 Obč.Z o splnění dluhu zní: *„Dluh musí být splněn řádně a včas.“* Obsah této normy ukládá dlužníkovi povinnost, kterou mu ukládá také morálka. To však neznamená, že se zde jedná o jednu normu.

i) Uveďte, v jaké situaci bude mít tato povinnost formu

a) morální normy

b) právní normy

Úkol č. 7

Řešte následující úkol:

"A se stěhoval a na tuto práci si pozval dva kamarády. Dověděl se o tom i kamarád B a přišel také pomoci. Při manipulaci s nábytkem si poranil nohu. B začal soudně vymáhat po A náhradu škody.“ **Zodpovězte následující otázky?**

a) Jednal B morálně? Vysvětlete krok za krokem jeho jednání.

b) Mohl by B uspět u soudu?

c) Jednal A morálně? Vysvětlete krok za krokem jeho jednání.

Úkol č. 8

Na tomto příkladu se dá velmi pěkně demonstrovat rozdíl mezi morálkou a právem; pokuste se popsat tento rozdíl.

"Jedna žena měla tři děti a při autonehodě ji umřel manžel, stala se ze dne na den vdovou. Bydlela v nájemném domě. Majitel domu ji dal úlevu a tři měsíce nemusela platit nájemné, po třech měsících však žena stále neplatila nájemné. Majitel ji dal výpověď a začal soudně vymáhat své pohledávky."

Zodpovězte následující otázky:

a) *Jednal majitel domu nemorálně?*

b) *Jednala žena nemorálně?*

c) *Může uspět majitel domu se žalobou u soudů? Zdůvodněte svůj názor.*